



AÑO II

PALMA 27 DE FEBRERO DE 1898

NÚM. 56

## ¡GUERRA!

### I

**E**STAM de plê dins sa Corema: dimecres passat la Iglesia, sa nostra bona Mare, com si mos volgués torná es señy perdut durant els dias de Carnaval, prengué una picadeta de cendre benehida y la mos posá demunt es front, diguentmos unas paraulas que mos recordan s' humildat des principi del nostro cos, format de pols, y la misèria des fí del mateix cos, que en pols s' ha de convertí.

Pero la Iglesia no se conorta ab axò: sab els perills que correm, les tempestats que mos amenassan, les provas que mos esperan, les tentacions qu' han de venir; y, si bé es veritat que tot l' any mos predica y mos enseña, (perque, tot l' any te uberta sa seua escola y may fa punt) durant aquest temps, que heu es de llágrimas y arrepen-timent, d' indulgència y de perdó, aumenta els seus esfor-sos, multiplica les seuas lliçons, y les mos dona més so-vínt y més saludables; axí es qu' els evangelis que mos proposa durant sa Corema tenen una gran importancia. Deu mos don forsa per estudiarla y treurerlos es besó.

### II

Avuy, primé diumenge de Corema, fentse carreg de sa nostra debilitat y de l' astúcia del nostro inimich, mos presenta á Cristo, qu' es el nostro Mestre, en el desert, fént oració y dejunant, preparantse de aquesta manera per combatre ab l' esperit infernal qui li presenta per tres vegadas sa batalla y per tres vegadas se veu precisat á roegá ferro, perque en cada una d' ellas es vensut. ¡Qu' heu fa de bé la Iglesia en totes ses seues coses! Quí no sab per propia experiència sa brega qu' ha de sostenir sempre seguit ab so dragó de lo infern? tots estám con-vensuts de la veritat d' aquellas paraulas del pacientis-sim Job: sa vida de s' homo es sa vida d' un soldat que sempre esta en campanya; pero som pochs els qui mos provehim de sas armas convenientes per podê cantá vic-toria, y en camvi som molts els qui las dexam roveyá, molts els qui las tiram perque no mos embarassin els nostros entreteniments criminals, y molts els qui ab gust cercam sas ocasions y mos posam á tir perque més prest mos ferí y mos fassi esclaus l' inimich. ¡Tenía rahó Salo-

mó cuant deya qu' es infinit es número dels ximplés!

### III

Voltros, estimats lectors, ja heu sabeu; però valdament heu sabiguen, vos ho recordaré per si acás hagués fuit des cap á cualcun; per no esser víctimas del dimoni es precis, en primer lloch, fugir d' ell, y d' ell en fugim evi-tant els perills; en segon lloch es necessari fér oració, perque noltros per noltros mateixos no podem res y sols ab s' auxili del cel podem quedar lluits, y per ultim es indispensable mortificar es nostro cos que se rebèlla cuantre es nostro esperit y vol esser es cualcadó cuant no més ha de serví de cavall ó... d' áse.

Axí heu va fé Cristo, no perque heu hagués de menes-ter, sinó per enseñarnos; y noltros ¿com heu feim? se-guim sa doctrina de Cristo? mos aprofitam, com á bons dexebles, de les enseñanses d' aquest Mestre sapientís-sim? Ay! bé podem dir que noltros, com atlots malcriats, no volem ascoltá sas seues explicacions; perque en lloch de retirarnos del mon, mos hi aficam de plê, s' oració mos fa fástich y sa penitencia mos susta.

Els balls dels derrers dias y els de dins sa Corema, (qu' es diuen de *piñata*) ahont el dimoni fa la rata piña per llarg, mos demostran lo primé; prova de lo segon es sa falta de devoció que se nota dins sas familias, que ja han perdut sa costum de resá el Rossari y s' han avesat á posarse á menjá com els cans, sense dir un Pare nostro; y de lo derré es desprèci de sa lley del dejuni que molts consideran com si no més parlás per capellans y monjas y per les personas piadosas á ne qui el mon tracta de *beatas* ab sò de burla y desprèci.

Y ab aquesta conducta volem vencer al dimoni? y te-nir bonas costums? y guañar el cèl? ¡Ja hey anam errats! á n' el cèl no hey van ab cotxo, el camí del cèl es estret, Cristo al mos mostra y mos diu que, si no fugim del pe-rill, pecarém; si no feim oració, caurém an la tentació; y si no feim penitencia, mos condemnarém. Ja sabeu lo que més toca fér; ido andayant sas atxas, ¡guerra al mon, guerra al dimoni, guerra á la carn! retiro, oració, peni-tència y la victoria será nostra.

MOSSEN MATEU.

## PATRÓ DE LA SETMANA

*Dia 1 de Mars.—Sant Rudesindo bisbe.*

Fill dels comtes Mendez d'Arias de Galícia, vá nexer l'any 907. Sos pares procuraren educarlo conforme al seu estament, y éll dotat d'una inteligencia privilegiada féu grans progressos tant en las arts profanes com en las sagradas lletres; distingintse sobre tot per la seua gran devoció á Cristo Jesús y á la Verge Santíssima. Per ses bellas cualitats el Clero y poble de Dumi, l'elegiren bisbe á l'edat de 18 anys; dignidat, que acceptá no sols á instancias dels feèls, sinó per ser voluntat de Deu, miraculosament manifestada; possessionat de sa diòcesis desempeñá ab zél de verteder apostol el seu ministeri, y ab una gravetat impropia de la jувintut, dirigia continuament la paraula de Deu al poble, logrant ab els seus sermons, corretgir vicis y plantar virtuts, arribant en bréu temps á ser estimat de tothom, com á pare dels pobres, dels orfens y de las viudas, y un gran protector de las órdes monásticas. Algún temps després per disposició del rey D. Sanxo passá á governar l'Iglesia de Compostela y tengué la ditxa de veurer també benehits els seus trabays apostòlics. En aquella època feren els Normandos un desembarch á Galícia, y Rudesindo qu'era de puras ang española, vejent qu'havian aprofitat l'ausència del Rey, reuní un numerós exercit y, després d'implorar l'auxili del cèl, sortí á combatre als inimichs de la patria, y fonch tal la victoria qu'obtenqué que los obligá á reembarcansé fugint de la mort, y lo matex succehí á una expedició de moros que poch después arribá á Portugal. Desitjant acabar els seus días alluñat del mon, se retirá á un magnífich monestèri que havia manat edificar dins terra de sos pares y allá havent admirat ab las seuas eminentes virtuts á cuants lo tractaren, plè de mèrits, volá la seua ánima al cèl, l'any 977, día 1 de Mars.

MOSSEN GASPAR.

## Les set paraules de Jesucrist

### II

...hodie mecum eris in  
Paradiso

LUC. XIII, 26

Gestas el mal á l'esquerra  
de la santa Creu está,  
y Dimas el bò á la dreta  
en creu, per lladres, clavats.  
—Perquè no 'ns ajudas, diuli  
á Jesus Gestas el mal;  
si ets lo fill de Deu que salva  
salva 't y salva 'ns—Malvat  
li respon Dimas, si noltros  
are ab justicia pagám  
els crims de la nostra vida  
Ell, ¿á ne qui va fer mal?  
Tu no creus en Deu, dochs, calla...  
y Vos, Senyor, recordau  
á Dimas quant á la gloria  
tornéu del vostre reynat.

La confessió del bon lladre  
del cèl li dona les claus.  
Jesucrist llavors li deya:  
—*Jo te dich en veritat  
qu' en el reyne del meu Pare  
avuy ab mi tu hi serás.*—

Penediment que salvarés  
á Dimas, salva á l'esclau  
que li pareix que la fosca  
llum viva no pod tornar.

A. M. PEÑA.

## Retira sa carn y... treu s'escabetxo

Era es primé día de Corema, y á una de ses taules d'una fonda s'hi assèu un sacerdot, esperant que s'hi arrambi un mosso. Des cap d'un rato s'hey acosta un criat qui, ab molt de respecte, pregunta al sacerdot ¿què se li ofereix?

—Es *menú*.

—Hey ha arrós ab coní, bollit, *fiambre de ternera*, escaldums, *costelles á la duquesa*, *menudillos* ab patates...

—Y *bacallá á la conciencia* ¿no n'hi ha?

—Axó no es manjá de fonda.

—Però ¿aquesta es una fonda de moros! ¿En aquina terra mos trobam? Els qui menjan aquí ¿son catòlics? ¿En día tan señal-lat con es avuy serviú de carn, y consentiu qu'els catòlics violentin sa seua conciencia?

—Psí... ¿que vol que li fassi, señor meu! L'amo qui paga... dispón... y sense *retorquesos*.

—Però ¡l'amo no deu dispondre de sa conciencia dels parroquians...!

—Hey ha jerret ab escabetxo...; ¿en vol?

—Venga jerret; axí donaré una llissó de catolicisme á l'amo y als concurrents.

Estant es mosso servint es peix á n'es capellá, un militar qu'havía sentit ses rahons, s'assèu á sa mateixa taula des prevere, y, después d'haver demanat diná á n'es mosso, dirigintse á n'es capellá, li diu en tò faseto:

—¿No li fa sa carn, *pater*?

—Molt; però, avuy...

—¿Que te que veure...! Axó son *escrupols* de s'edat mèdia; aquestes preocupacions, á final des sigle denou, están manades retirá.

—Tenen tant que veure aquests *escrupols* com els que vostè tendrá en vestí pantalóns vermeys.

—¿Ola *pater*! aquest vestit está decretat per s'ordenansa militar...

—Idò, es manjá de vigilia, avuy, també ho mana un d'els decrets de ses ordenansas de l'Iglesia. ¡Som ó no som catòlics! Si vostè heu es, trega sa consecuencia.

—Bé; però deixamnos de filosofíes, ¿sa carn, en dies d'abstinencia, no es tan bona com ets altres dies?

—Sens dupte; però me diga ¿perquè posen vostès á *desconte* al soldat qu'ha comés alguna falta?

—Naturalment: per á corretgirlo.

—A proposit... cols. L'Iglesia qu'es nostro 'n jefe, per á castigarmós de ses moltes faltes amb á que hem ofés á Deu nostro Señor, mos posa á *desconte* de carn en determinats dies, y es *dimecres de cenrra* n'es un d'ells. ¿Sab?

—*Pater*, vostè la sab molt llarga... Rés que dí teng en so *desconte* de carns. En so dijuni si que no hi entr; ¿estan penós y sobrat... un dijuni!

—Vamos á veure, ¿no es pesat y mal de du aquest sabre que de sa cintura du vostê penjat? ¿Quina fretura li fa aquesta arma?

—¡Oooh! Defensarmé de s' inimig.

—Perfectament; es dijuni també está ordenat per l' Iglesia per á defensá ses nostres ánimes de ses estocades del Dimoni que es son inimig implacable.

—Pare capellá, ab poques paraules m' ha comvensut.... ¡Mosso!

—Que se li ofereix, señó capitá?

—Que retiris aquests plats de carn; y treu escabetxo.

—Heu sent; però ja no n' hi ha.

—Idò du 'm un panet amb oli. Ses ordenances de l' Iglesia no han d' obligá menos á nes católichs que ses militars obligan als que vestím s' honrós uniforme de defensors de la patria.

*Sacerdot.*—Tenga, es servesqui part des meu peix.

—L' hey admet; y Deu li pach sa caridat d' haverme enseñat d' essè un bon cristiá.

BRAULIO.

## AUBADA

### I

L' estrella mes lluenta  
Poruga ja guayta;  
Tremola agradosa  
D' allá la muntanya.

¡Be n' haja l' estrella,  
L' estrella de l' auba.

### II

Els galls que dormían  
Devall ses porxades  
¿Qué's lo que ara veuen  
Que tant y tant cantan?  
Han vist qu' ix l' estrella,  
L' estrella de l' auba.

### III

Les flors ajupides  
P' el pes de la roada  
L' ambat los sorolla,  
Els ulls xalets badan  
Y mirau rialleres  
L' estrella de l' auba.

### IV

Les boyres s' engronsan,  
La lluna s' apaga;  
Piulant els aucells  
Estiran ses ales,  
Perque 'l sol envia  
L' estrella de l' auba.

### V

Cansats se condormen  
Malalts y malaltes,  
Y alegres somían  
Visions d' esperança;  
Qu' els mals y la fosca  
Defugen de l' auba.

### VI

¿Per qué 'l monestir  
Ventant ses campanes  
Ja crida á matines  
Escolans y frares?  
Perque vol que resen  
L' estrella de l' auba.

### VII

Estrella que 't mostras  
Quant fugen les altres  
¿Per qué 'm desxondexes  
Tant de matinada?  
En lletres que llüen  
Respon l' estel d' auba:

### VIII

—Amich, aprofita  
Ta vida que passa;  
De fosca nasquerem,  
La llum ens aguarda;  
Del sol de la gloria  
La vida n' es l' auba.—

MARIANO AGUILÓ.

## COMPRENDIDO

En el primer sermón predicado por el R. P. Solá. S. J. en la Catedral el miércoles de ceniza, hizo un llamamiento á la prensa *sensata* de nuestra capital para que secundara la acción del clero docente en la obra meritísima de propagar las buenas costumbres, y tratar de corregir las malas y viciosas. Pequeños somos para que nuestro auxilio valga; pero tal es el ideal que perseguimos desde que dimos á luz nuestro modesto semanario.

## COMUNICADO

*Zeñó directó der Mayorca:*

Ende quen agozto úrtimo envié á su mercé aqueya cartiya torera, no he querío ripití la zuerte poique sé e güena tinta que muchoz *atraxáo* tomaron á güaza mis humirde consejo y caritativa proposicione.

¿No ha vizto, emperó, como argunoz barbiane san apoderáo de mi idea y de la capa de rezpetabilísimaz presonaz, y tersiando ezta con muchízimo zalero, ezpetan unoz mimorialez aornáož con todo loz riquilorio y alamare que zon der cazo, y en que laz palabra *Junta*, *Benefisensia*, *Miura* y *Bombita* andan tan amoroamente mezclaita quez un contento oilaz ó leelaz? Zolo farta er bailesico e caria; pero ha de vení por zuz piruetaz contás: ¡no za-pure zu mercé!

Y que no zalgan loz moralizta poniendo peroz y reparoz, isiendo que la *caria de verdá* conzizte en dá mucho y por mor de Dioz, y en zuprimí diverzione y jolgorio pa secá lágrima y zocorré dezdicha. Eza güena zeñora ha debío morí-e vieja, ó andaré muy ezcondía, puez ó yo tengo telaraña en loz ojo, ó la que yamádoze *caria* se pazea po esaz caye, mardito si sa semeja ni un pelo á la que mos enzeña la dotrina.

Ahora zí que poemo echá monteraz al aire los güenos afisionáo, y, po la miseria e trez durete, alcánzá la catigoría dempresario filantrópico con derecho á tendío e zombra y reembolzo de doz ojaz de buey e la ganaería e Recoletó. (Ya zabrá su mercé que loz Veragua *zevillano* eztan en pleito). ¡Si paeze mentira tanta bellesa!

A no se que too haiga sío un gromazó e carnává como er de loz bailoteo anunsiáo po otroz piadozízimo señorone can dao er gran chazco á loz bailarine dambo sexo que po no tene hijoz ni hermanoz en la manigua han tenío humó pa asaltá suz palasio. ¡Güena groma! Pero güena!

Figúreze su mercé que mientraz laz mazcarita acudian ar reclamo, eyoz eztaban muy devotamente en la prosición, suprimian loz valze, y enviaban loz cuartejo cabía de costá la juerga á la Junta e Protesión ar Sordao... (1) ¡Poique, compare! A loz varapalo que Dioz nuestro Señor moz suerta por maloz de nuestros pecaos, como isía er dinízimo presiente de la mentá Junta en er sermon der domingo pasáo, y entre otroz, el pae predicaor de Montesión er martes por la noche, contestá con gromaz y mazcarita, y muzica y rigoonez, ez está chiflaoz de remate ó no tené miaja e enjundía.

Pero loz toro no deben tené na malo, zalvo la punta e loz cuerno, y po ezo creo que la coza va e veraz. Pegue su mercé un gorpe e bombo á loz firmantez der prozpecto, y, como ez muy juzto, no molvíe á mí, que, zegun cantan papele, zoy el verdaero pare der borrego; es desí, el inventó der *magno penzamiento*; con ezto, con deroochá un pá e pezeteja cuando ze trate de osequiá á los Sagraoz Corazone, dá cuatro cabriola en tiempo e mázcara, zacá lo trapo reluciente cuando haiga prosición solene, y conzultá con laz adivinaoraz loz asunto e purgatorio, tiene su mercé e sobra pa torea la consensia y zé criztiano á la moerna.

UN AFICIONÁO.

## INSTRUCCIONS

Sens la *Bul-la de Carn* no s' en pot menjar:

Durant la Corema.

En los tres dias de cada setmana de Témporas.

En los dels dejunis d' Advent.

En les vigílies dels sants que duhen dejuni.

En cap divènes del any, á no ser que sía el día de Nadal.

Tenguent dita *Bul-la* s' en pot menjar sempre, *manco*:

El primer día y els divènes de Corema; ni els dimecres, dijous, divènes y dissapte Sants.

Les vigílies { de Nativitat.  
de Pentecostes.  
de l' Assumció.  
y de Sant Pere.

Els sacerdots que no son xexantíns no 'n poden menjar cap dia de la setmana santa.

Sens la *Bul-la de la Santa Creuada* no poden menjar lacticinis:

En cap día de Corema, sia festa ó dia fener.

Tenguent dita *Bul-la*, els seglars en poden menjar sempre.

Els sacerdots xexantíns no 'n poden menjar cap dia de Corema; però, si tenen les dues *Bul-las*, sols n' están privats durant la derrera setmana.

*No se pot promiscuar*, valdement tengan les dues *Bul-las*, cap dia de dejuni. ni en tota la Corema; però sí tots los divènes llisos del any.

Els feèls pobres no han mestér *Bul-las* mentres, suplescan ses llimosnas amb oracions á judici del seus confessors.

(1) Aquí nuestro comunicante debe tocar el violón, pues no tene mos noticia de haberse suspendido ninguna de las fiestas de salón anunciadas para los días de carnaval, ni de que la Junta de Protección haya recibido un céntimo de dicha procedencia N. de la R.

Les llimosnes que se replegan amb l' expedició de *Bul-las* se destinan á mantenir el culto en la Terra-Santa y á obres caritat ó de restauració de temples.

Les persones nobles, les acomodades y les que cobran grans sous, estan obligats á satisfacer llimosnes mes crescudes.

## RONXETA

—¿Que n' has trèt, l'ernando, des balls de máscares?

—Sa bossa buida.

—Y ses teues germanes ¿que no hi han anat, aquesta temporada?

—Mon pare no heu ha volgut; y ha fet santament.

—Ses de D.<sup>a</sup> Pulquèria ¿no hi deuen havé fet falta?

—Aquelles estan abonades á totes ses *acadèmics*. Elles bé tiren s' am; però es peix no va manjadó.

—Ja hi va manjadó es *peix*...; però está *escalivat* y te pò de sa *dinamita*.

—Tens rahó; perque mira que se pasetjan unes *pelle-rofes*... que ¡me toch un xòt! si un homo heu poría admetre ni per *fregays* de *rentadó*.

—Idò, *bresques*, més que *bresques* ¿perque hey anau?

—Perque es jovent d' avuy en día no valem un bri d' espart: están corrumpts més que ses aygos des prat; no tenim nocions de dignidat ni de vergoña; y... mos hi remolcam com es porchs.

Y si heu coneixes, per què...?

—Sabs si mon pare cuant vatx comensá á *polletjá*, en lloch de donarme una pesseta m' hagués ajustat un' anguila de bou, y cuant va sebre qu' havia anat á un ball, en lloch de mala cara m' hagués fét tencá...; altra sería, avuy, sa meua conducta.

—Encara hey ests á temps. Aquesta Corema vés á sentí sa paraula de Deu y después fé una bona bugada.

—Ell: no me quedarà mes remey sinó edificá de bell nou. Heu faré.

## MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGUE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso e exceso

### Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medió de suscripciones desde

**25 cénts. de peseta mensuales en adelante.**

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por una *peseta diez*, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorroateo entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

**10 CÉNTS. DE PESETA AL MES**

ADMINISTRACIÓN:—Plaza de Santa Eulalia, 2, Librería

Correspondencia administrativa;—S. Cayetano 8-2.º

### CASA VEYA VENAL

Números 34 y 36 del carré del Sant Esperit fá uns 52 pams de fondari per 33, sense cap sirvitut, y sobre el pis d' un vehinat en fá 25 en cuadro,

Informarán carré den Muntaner núm. 10.